

ЦЪРКОВЕНЪ ВЪСТНИКЪ

СЕДМИЧНО ИЗДАНИЕ

ПРИТУРКИ: „Духовна култура“, списание за религия, изкуство и наука, и „Книжици за деца“.

125. Богословския факултетъ
пл. св. Недѣля Тукъ

АБОНАМЕНТИ: I. За година (платими на единъ път): за 12 месеца 120 лева (платими на единъ път); за 3 месеца 40 лева (сжщо); II. За чужбина (абонаментътъ е само годишенъ и въ предплата): 350 лева (за Турция 3 турски лири, а за Америка 2 долари). Всичко, което се отнася до „Църковенъ Вестникъ“ и притурките, да се

адресира до Редакцията (Синодална Палата); непомѣстени ръкописи за седмичното издание не се повръщатъ. Всички парични суми да се изпращатъ до Администрацията. Обявления, само предплатени, се печататъ на последнитѣ страници. Плаща се: 10 лева за заглавие, 5 лева за дата, 5 лева за подписъ и за всѣка останала дума по 2 лева. Официалнитѣ обявления на църковнитѣ учреждения се изпращатъ направо въ Администрацията; частни обявления се приематъ и чрезъ агентитѣ; последнитѣ получаватъ 30% отстъпка.

СЪДЪРЖАНИЕ:

1. Българското възраждане. — † Софийский Стефанъ.
2. Международна централа за борба съ безбожния комунизъмъ. — П.
3. Между народа. — Д.
4. Нравственото състояние на днешния свѣтъ. — Б. п. Стоименовъ.
5. Важна учителска конференция. — К. Н. Гечевски.
6. Оземляването на църквитѣ. — Свещеноикономъ Ат. П. Маджаровъ.
7. Бележки и отзиви.
8. Дописки.
9. Седмиченъ прегледъ на събитията.
10. Книги.
11. Църковна и обществена лѣтопись: I. У насъ; II. Въ чужбина.
12. Обявления.

† Софийский Стефанъ.

Българското възраждане.

Историята на България, частенъ случай отъ историята на цѣлото човѣчество, осъществявана при специфични условия, е преминавала и преминава въ различенъ темпъ етапитѣ, свойствени на човѣшкото развитие и водящи къмъ освобождаване личността и обществото отъ игото на материята, къмъ свободата на духа. Въ това опредѣление на общочовѣшката история и тая на отдѣлнитѣ културни народи ние намираме обяснението на всички вѣковни процеси, свързани съ кървави войни и вражди между отдѣлни личности и класи въ държавитѣ, както и между самитѣ държави. „Преодоляване на материята“ — ето скритиятъ смисълъ на всички зигзаги, които прави човѣкътъ и човѣчеството, за да се изтръгне отъ ноктитѣ на първородния грѣхъ и да намѣри своето блажено състояние. Пътътъ къмъ тоя идеалъ е дълъгъ и труденъ; той е крива линия, която води по повърхността на единъ конусъ, заседналъ дълбоко въ тучнитѣ обятия на земята и опрялъ върха си въ звѣздното небе. И всички хора и народи вървятъ по тая крива — отъ едно начало къмъ единъ край — но съ различенъ темпъ и сила.

Съзнанието за единството на човѣшката природа, осъзнавано като единство и на човѣшкия родъ, ни прави да гледаме всички основи на обществения животъ у отдѣлнитѣ народи като сходни и еднакви плоскости съ единство въ сжщността на хората — съ еднакви общи свойства у всички народи. Това съзнание ни диктува оня възгледъ на историята, който донесе съ себе си християнството, и съгласно който ние привикваме да виждаме сходството между народитѣ за много по-голѣмо, отколкото е различието между тѣхъ. Националнитѣ, религиозни и политически различия не сж нищо друго, освенъ рамки, въ които се обособяватъ времено едни или други групи, — различия, безсилни, обаче, да унищожатъ общия фундаментъ, върху който се строи човѣчеството като единна божествена група. Човѣчеството не е една проста сума отъ отдѣлни, несходни между себе си народи или племена. Европеецътъ и занзибарецътъ, човѣкътъ отъ XX вѣкъ или съвременникътъ на египетскитѣ фараони — това е едно и сжщо нѣщо, това сж все хора, създадени по образъ и подобие Божие, излѣзли отъ едно начало и отиващи по коническитѣ криви на човѣшката история къмъ единъ и сжщи край. Това, чуждо на дохристиянския свѣтъ, съзнание различитѣния и самонадѣянъ мирогледъ на историята, приобщи всички хора и народи къмъ общото изкупление и къмъ общечовѣшката идея за братство, поради еднакия за всички безъ разлика Страшенъ Сждъ.

Отъ тая гледна точка, и българската история, съ особенитѣ, създавани отъ природата и етническиятъ характеръ на българския народъ, върви по своята коническа линия, отбелязвайки точкитѣ на регресъ и прогресъ, на падение и възраждане, каквито познава историята на всѣки народъ.

Българскиятъ народъ, по географически и исторически причини, е оставенъ да живѣе и се развива на границитѣ между Европа и Азия. Въ това отношение той стои близко до руския, и затова сжществува такава общностъ между тия два народа. Но макаръ и на границитѣ на два материка и на две различни култури, българскиятъ народъ си остава предимно европейски. Заедно съ Западна Европа той е частъ отъ онова цѣло, което съставлява новия християнски свѣтъ. Връзкитѣ на Бъл-

гария съ Западна Европа сж териториални (общъ материкъ), връзки по произходъ (арийци) и културно-религиозни. Българската държава и общественостъ, макаръ влияни при своето развитие отъ Азия (петстотинъ годишно иго подъ Турция), сж се зародили и развивали на голъмия международенъ пжтъ, който съединява Европа съ Азия, по който сж минали почти всички народи на Великото преселение, чакъ до кръстоносцитъ включително. Тая историческа особеностъ за българския народъ е донесла не само комплексъ отъ културни влияния, но и такива, които сж разнообразили етническо-племенния характеръ на народа, неговата физиология и психика. Но наредъ съ географическитъ и расови особености, които опредѣлятъ коническата крива на българската история, сжществуватъ и другъ факторъ, който е игралъ грамадна роля въ тоя процесъ, и въ името на който се е построила и развивала българската държава и общественостъ. Това е християнството, възприето въ неговата православна форма, това е Българската църква, която зае положението на централенъ стълбъ и опора на държава и народъ, вдъхновителъ и творецъ на епохитъ на възраждане, които познава българската история.

Приемането на християнството презъ свѣтлата ера на Царь Борисъ I постави България въ положението на активна духовна отбрана срещу напора, не толкова на иновѣрческитъ и мохамедански влияния, които исторически трѣбваше да минатъ по българската земя, колкото на асимилаторскитъ сили, които заплашваха българската самобитностъ и духъ. Съ приемане на християнството българинътъ до растна до съзнанието, че е носителъ на великата истина за любовъ къмъ ближния, и при помощта на това съзнание той обособи себе си въ активна колективно-национална единица отъ „свои“ противъ „чужди“, търсещи неговото премахване и обезличаване. Тая активностъ на християнското начало и национално чувство у българина съставлява цененъ залогъ за спасението на неговитъ национални особености и културни завоевания срещу похода на мохамеданството въ лицето на турцитъ, които завладяха държавата му, и срещу похода на гърцитъ, които чрезъ Църквата се мъчеха да премахнатъ националността му. *Националното и религиозното чувство въ тоя периодъ на активна отбрана се сливатъ ведно*, и любовта къмъ ближния става любовъ къмъ своето, космополитичниятъ духъ на християнството се помѣстя въ националния духъ на българщината, която става за българина синонимъ на християнството.

По такъвъ начинъ християнството, вгнѣздено въ българската душа, става щитъ, въ който се развива и мохамеданството на турцитъ и финариотството на гърцитъ. Неговиятъ националенъ характеръ се опредѣли отъ условията за запазване на народната вѣра отъ нуждата да бждатъ спасени България и нейниятъ народъ, като носители на самостоенъ духъ и култура. Християнството чрезъ Българската църква потвърди библейската истина, че „крито се надяватъ на Господа, ще подновятъ силата си“ — и затова чрезъ Църквата загасващото народно огнище — въ уреченъ часъ — отлжи отъ себе си божествената искра на възраждането, и отъ малкия, но неугасимъ пламъкъ на Хилендарското кандило, се запали огъня на националното свестяване и се свърза навѣки сждбата на българската история съ свѣтлината на Църквата и съ подвига на нейнитъ служители. Родоначалникътъ на

това възраждане, първиятъ будителъ на умиращото национално съзнание — монахътъ о. Паисий — стана символъ на българския ренесансъ. Лжчитъ отъ това кандило — запалено и пазено отъ Бога — прорѣзаха гжстия мракъ на петвѣковна политическа нощъ и сгрѣха семената на нова България. Тоя процесъ, тъй сходенъ съ процеса, който изживѣха въ XIII и XIV столѣтия другитъ народи въ Западна Европа, е тѣсно свързанъ съ него и несъмнено има вжтрешна причинна връзка съ европейския ренесансъ.

Християнството, което разграничи небето отъ земята, и утвърди тѣхното примирение, като постави опредѣлени цели за държавата и Църквата, провъзгласи хармоничното сжществуване на два свѣта — духовенъ и материаленъ — и остави при българската историческа обстановка, Църквата да играе ролята на най-силенъ факторъ въ битието на държавата и народа. Въ сждбоносното време на покрусата и робство, когато държавата бѣше умрѣла и народътъ губѣше вече своето самосъзнание, на Църквата бѣше възложена великата мисия на спасителъ; да разбуди народното самосъзнание и да подготви пжтя къмъ политическото възкресение. Възмъртното начало, което се таи въ нея, по-силно отъ всѣка временна сила и успѣхъ, най-после надви, и по такъвъ начинъ се потвърди философското начало на блажени Августина, че „спасени сж тия, които се държатъ не само за дѣсницата на Бога, но и за крайчеца на Неговата дреха“. Българскиятъ народъ, който спаси себе си и своята държава, благодарение на своята Църква, потвърждава чрезъ своето спасение истиността на Августиновата блажена мъдростъ. И историческиятъ парадоксъ, че единъ народъ може да загуби и държавата, и територията си, безъ да се лиши отъ суверенитета си, добива видъ на непреложна истина, ако въ загубата му не влиза вѣрата въ Бога, невидимата сила на неговата Църква. Българскиятъ народъ е потвърждение и на тоя парадоксъ: *изгубилъ всичко въ продължение на петъ вѣка и запазилъ само Църквата си, той не умрѣ съвсемъ, а възкрѣсна за новъ животъ*. Съ това се изтъква за излишенъ пжтъ тайната на безсмъртието и възкресението, откривани въ временнитъ аспекти на историята.

Нѣма вѣчна трайностъ подъ небето. „Всички народи ще минатъ и заминатъ по земята — единъ само Израиль е вѣченъ“. Израиль, т. е. оня народъ, който не е загубилъ вѣрата си въ Бога. . . . Ветхозаветниятъ Израиль е образъ вѣковѣченъ и непреходенъ, даденъ на всички народи, които пазятъ синовно послушание къмъ светата воля на Тоя, Който дарява и отнема, твори и разрушава, Който чрезъ пророкъ Исаяя предупреди свѣта, че „тия, които Го слушатъ, добра сжда ще иматъ, а непослушнитъ мечъ ще изстреби“.

Българската Църква, пазителка на Божиитъ завети и вѣрна служителка на българския народъ, презъ всички епохи на неговата история е носила своята предопредѣлена мисия съ достоинство и честъ. Въ тая история има времена на страшно падение, извикващи ужасъ и страдание. Наредъ съ тѣхъ вървятъ времена на възходъ и възраждане. И въ еднитъ и въ другитъ времена — Църквата стои въ центъра на епохата. Тя се явява носителка на силата, която не отслабва, на посоката, която не се измѣня. Тя предупреждава, зове, и когато гласътъ ѝ се укаже недостатъченъ да спре паде-

нието, тя сама слага своитѣ здрави подпори върху рухващата общественостъ, сама дига ръка да спаси погиващия. И въ тоя пжтъ ѝа общесвена служба тя е отбелязала не само свѣтли дати върху скрижалитѣ на българската история, но е изпълнила и мартиролога на народа си съ великитѣ имена на своитѣ святи служители.

Дори единъ кратъкъ прегледъ на българската история оставя впечатление, че наистина слънцето на българския день е изгрѣвало отъ Църквата, и че най-яркитѣ звезди на българската нощъ сж били запалвани пакъ отъ нея. Изброяването на имена тука е излишно. Достатъчно е да се помене за тритѣ духовни школи, които изпълватъ вѣковетѣ отъ създаването на българското царство до неговото падане подъ турско владичество — школи, които, наистина, представляватъ слънцето на българския день. А звездитѣ на петвѣковната нощъ, постоянно забулвани отъ облацитѣ на двойното иго — политическо подъ турцитѣ и църковно подъ гърцитѣ — сж само църковни служители, апостоли съ пламенна вѣра въ Бога и съ безгранична любовъ къмъ паството си. И най-сетне, пжтеводната звезда на българското възраждане — отецъ Паисий — не е никой другъ, освенъ скромень черковень служителъ, който съ свѣтлината си разгони тъмата на нощта и очисти хоризонта за свѣтилото на политическото и духовно освобождение.

На България, оживена отъ вѣрата въ Христа, до X вѣкъ бѣше отсждено да расте и цвѣти въ слава и величие, приобщавайки се съ цивилизацията на Изтока и Запада, да гради своята култура и животъ. Въ периода на своето първо царство VII-XI, тя постепенно изчисти своя битъ отъ следитѣ на езичеството, и съ новоявената сила на кръста достигна цѣлъ редъ външни и вътрешни успѣхи; но, разядена въ сжщото време отъ неджзитѣ, ту на бързъ растежъ, ту на отслабваща духовна сила, тя постепенно пое пжтъ надолу, докато стигна до пропастъ. Ако Църквата бждѣше всичко въ живота на държавата и народа, линията на възхода щѣше да бжде права, както е правъ слънчевиятъ лжчъ. Но силата на Църквата не е единствена — твърде много други сили и фактори, враждебни ней, се появяватъ и бъркатъ на нейнитѣ усилия. Понѣкога тия сили взематъ върхъ, затова линията се изкривява и движението почва да крета и да отива надолу и назадъ.

Издигната въ XII и XIII вѣкове твърде високо, станала мощень факторъ не само на Балканитѣ, но и далече отъ тѣхъ, България — оградена отъ Дунава, Егея, Черно море и Адриатика — представляваше отъ себе си велико царство, влиянието на което се простираше вънъ отъ териториалнитѣ му предѣли. Но бързиятъ растежъ, нарушената хармония между материалнитѣ завоевания и духовни сили, създадоха вътрешно разкжсване, омалоомощиха силата на сцеплението и подготвиха България за плячка на турската експанзива, която съвпадна съ тѣва нейно отслабване. Настжпи момента, когато външната сила се разложи и рухна, а надеждата се закрепил само върху духовната мощъ на нацията. Ролята на Църквата стана сждбоносна. И тая роля дойде да покаже отъ какво грамадно значение сж потенциалнитѣ духовни пластове при историческитѣ земетресения. Построеното върху скала не рухва, и онова, което има началото си отъ Духа, не умира. Духовното начало на Българската църква не само запази самата нея, но то стана основень камъкъ и

за възраждането, което трѣбваше да настжпи следъ петвѣковната диференциация на дълбоко скрититѣ и неподозирани отъ двойния тиранинъ духовни сили. Карлейлъ е правъ, когато говори, че победата е суетна, ако не бждатъ убити зародишитѣ у победения. Турцитѣ и гърцитѣ не убиха зародиша на българската сила — неговата вѣра — и затова кълна отъ тоя зародишъ не закѣснѣ да пробие каменистата почва на робството и да си покаже главата. Надали има другъ по-яркъ примѣръ въ човѣшката история, кждето Църквата и вѣрата да сж играли такава велика роля въ запазване цѣлостта на единъ народъ и на силитѣ му за възраждане, какъвто е случая съ България. Въ създаването на не толкова твърдия, колкото жилавъ духъ на българина, християнството изигра изключителна роля, благодарение на амалгамирането си съ чужди на пръвъ погледъ елементи, каквото е националното начало. Българинътъ, по силата на исторически обстоятелства, възприе вѣрата си като своя народна вѣра, и затова, бранейки нея, той бранѣше народността си. Мнозина отъ младото поколѣние на България, за съжаление, не дооценяватъ тая основна истина въ философията на своята история и подъ влияние на чужди доктрини, искатъ да разграничатъ изкуствено тая амалгамирана въ народната душа смѣсь отъ вѣра и народност. Но едва ли съединеното съ усилията на вѣковетѣ може да бжде разкжсано отъ увлѣченията на годинитѣ.

(Следва).

Международна централа за борба съ безбожния комунизъмъ.

Миналото лѣто въ Белгия бѣ създадена една твърде важна организация, подъ име „Международна централа за борба съ комунизма“, която, за краткостъ, се нарича „Силак“ — по първитѣ букви на французкитѣ думи въ това име. Обширни задачи си е поставила тая организация. Най-напредъ тя гледа да даде вѣрни и безпристрастни информации за всичко онова, що комунизъмътъ предизвиква въ живота на Съветска Русия, кжде и какъ той се прицелва въ другитѣ страни. Последнитѣ бюлетини, публикувани отъ „Силак“, правятъ силно впечатление съ своитѣ изобилни и необикновено поразителни данни, подкрепени съ документи. Отъ фактитѣ въ тия бюлетини се открива страшната истина за голѣмата опасностъ отъ комунизма. Досега свѣтътъ е черпилъ сведения за дейността на болшевицитѣ главно отъ многошумнитѣ доклади на подкупени иностранци, които, приемайки поканата да посетятъ Съветска Русия, обикновено виждали и проучвали тамъ само това, що имъ представляли и на трапвали агентитѣ на Г. П. У., а на връщане, съ валута въ джоба, тѣ открито агитирали въ отечеството си за болшевишкия „рай“.

Издаваниятъ въ Варшава руски църковно обществень в „Слово“, въ броя си отъ 8 януарий, като дава сведения за тая нова международна организация, подчертава отрадния фактъ, че самото създаване на „Силак“ свидетелствува, какво въ Европа още има почтени хора, свѣтли и силни умове, които сж ясно схванали, че болестта на Русия не е такава, която да не вреди и на околнитѣ, че, напротивъ, тя е една заразна епидемия, която застрашава цѣлъ свѣтъ да обърне буквално на гробища. Обстоятелствата, споредъ в. „Слово“, тѣй се сти-

чатъ, че, вѣроятно, не е далечъ моментътъ, когато не само държавници и общественици, но и всички просвѣтени хора, изцѣло погълнати сега отъ своитѣ дребни интереси, ще видятъ, че трѣбва да обявятъ борба на комунизма, понеже за всички ще бжде поставенъ въпросъ за животъ, или смъртъ. Желателно е само, съ задачитѣ на „Силак“, съ неговото движение и дейностъ по-блиско и по-живо да се заинтересуватъ ония многобройни европейски дружества, чии то очи сж затворени отъ съветскитѣ барди и отъ всѣ какъвъ родъ пѣснопѣвци на комунистическия строй.

Като излага това, варшавскиятъ вестникъ пише:

„Международната централа за активна борба съ комунизма е създадена отъ свѣтски лица. Но се налага въпросъ: защо досега християнскитѣ вѣроизповѣдания не сж създали единъ мощенъ междуцърковенъ центъръ за борба отъ амвона, при помощта на печатъ, дружества, училища—центъръ за борба съ комунистическата зараза? Нима единъ „Международенъ центъръ за активна борба съ комунизма и невѣрието“ е съвсемъ излишенъ? Комунизмътъ не признава изобщо ни една религиозна, не приема никакви религиозно-морални принципи. А злокобната перспектива на комунистическия триумфъ напълно еднакво застрашава всички християнски църкви. Отъ формална страна нѣма никакви прѣчки за сближение и сътрудничество между православие, католичество, протестанство и англиканство на бранното поле съ свѣтовното зло, стига само да има добра воля за това. На разликата въ догматическитѣ системи, на различieto въ учение, възгледи, вътрешна и външна организация и въ всичко останало — на всичко туй не би трѣбвало да се обръща и внимание. Около тая подводна скала просто би трѣбвало съ вещина да се обикаля чрезъ тактъ, коректностъ и взаимна почитъ. Православниятъ въ такъвъ случай би си останалъ православенъ, католикътъ—католикъ, протестантинътъ—протестантинъ, англиканецътъ—англиканецъ, а всички, като деца на единаго Бога, биха могли, като си подадатъ единъ другиму ржка, да работятъ за общо добро. Когато гори една къща, живѣщитѣ въ нея забравятъ взаимнитѣ несъгласия и недоразумения и си помагатъ единъ другиму за спасяване на животъ, челядь и имотъ. Сега не гори къща. Сега гори и дими цѣлата земя. Сега разбойнишкитѣ ржце на една тълпа подпалятъ нерожковторния Домъ Божи. Затова именно не трѣбва да се отлага сближението, не трѣбва по-отдѣлно да се встѣпя въ акция—кой какъ може“.

Нататъкъ рускиятъ в. „Слово“ предвижда, че православието, протестанството и англиканството, въ лицето на най-виднитѣ си представители, твърде лесно ще намѣрятъ общъ езикъ за дружна работа въ полза на християнството, въ полза на културата и човѣчеството, но това не ще направи и католичеството. „Римъ — пише вестникътъ — не желае общо да работи съ другитѣ вѣроизповѣдания. Той иска само да заповѣдва. Той желае всички и всѣкиго да постави предъ себе си на колѣне. За него не е важно, че въ Мексико на всѣки 20 хиляди католици е оставенъ само единъ свещеникъ-ксендзъ. Не е важно, че въ Испания безбожницитѣ работятъ по-дръзко и по-успѣшно, столкото въ самата Съветска Русия. Не е важно, че комунизмътъ навсѣкжде е забъркалъ главитѣ на католическата младежъ, че безбожието, разпуснатостта и моралното разложение се ширятъ по католическитѣ страни. За него е много по-важно да обяви въ Полша „седмица за пропаганда на унията“ и тамъ, подъ носа на болшевицитѣ, да популяризира „източния обредъ“ съ всички негови характерни особености. И много е по-важно за него да запази линията на презрѣно държане спрямо всички „отпаднали“, само и само чрезъ това да се докаже какъ твърдо стои истината на Петровата скала“.

Ала и безъ католичеството, споредъ варшавския вестникъ, може да се създаде международна организация за

борба съ зло, единенъ фронтъ срещу безбожния комунизъмъ. Православни, протестанти и англикани преспокойно могатъ да образуватъ такава централа и общо да работятъ съ голѣмъ успѣхъ. Авторитетътъ на такава една организация би билъ огроменъ. Водейки своята акция напълно координирано и въ съгласие съ разнитѣ страни, тая организация ще освежи моралната атмосфера, ще пробуди маситѣ и ще ги доведе до съзнанието, че е неизбѣжно спасяването на великитѣ драгоценности отъ гибель. Само че това трѣбва да стане по-скоро.

П.

Между народа.

И *стѣргалото* днесъ не е оживено. 24^о студъ подъ нулата е пратилъ почти всички при своя непримиримъ врагъ. Само принуда разнолика кара хората да напускатъ топлата стая. Виждамъ ги недоволни да прекъсватъ широката улица и да тръпнатъ отъ жажда да се укрятъ отъ всжде проникващия студъ. И *тихиятъ* Дунавъ е погледенъ отъ мощната ржка на студа; той е невидимъ подъ яката ледена покривка. Едва днесъ го виждамъ *бълъ*, слѣлъ се съ безкрая. Чинѣше ми се, даже, че въ незнайни бездни е потънала великата славянска рѣка и тя не дѣли повече частъ отъ земята на два брѣга—български и ромънски. Студъ и мразъ днесъ царятъ въ най-голѣмия български крайдунавски градъ. Като че ли смъртъ е повѣяла надъ него.

— Не рѣдко ни спохождатъ такива *студени вълни*, издума моятъ спжтникъ. Тѣхна рожба сж навѣрно нашитѣ студени сърдца, равнодушни къмъ неволята на другитѣ, злоради къмъ радостта на другитѣ.

Току-що искахъ да изкажа завладѣлото съзнанието ми съмнение въ правотата на думитѣ, издумани отъ моя спжтникъ, и бѣхъ поразенъ отъ равнодушието, съ което всички почти посрѣщаха молбитѣ за милостиня на две малки деца, съ посинѣли меса, покрити съ дрипи. А тѣ не бѣха сами. Не малко още като тѣхъ малки и голѣми, забравени и отритнати, настойчиво следваха равнодушнитѣ минувачи и молѣха милостъ Христа ради.

— Видѣхте ли? — запита ме спжтникътъ ми. Студътъ е сковалъ сърдцата ни въ ледени блокове. *Човѣка* никой не вижда и не цени. Много приказваме за човѣщина, за братство, за Христова любовъ, а нищо не вършиме. А ржководницитѣ ни, случайно заели високи мѣста, посяватъ и най-малкитѣ, току-що появили се въ душата кълнове на добротворство, на зачитане човѣка. Нима тѣзи нещастници, дето протягатъ сега ржка за милостиня, не сж отъ майча раждани? Нима тѣ не бива да се радватъ на живота? Нима тѣ не носятъ въ себе си образа Божи? Не, не! Не може да продължи тази немара къмъ човѣка! Църковнитѣ амвони не бива да стоятъ безгласни и бездейни. Отъ тѣхъ не бива да се чуватъ само разпалени думи за значимостта на Църквата въ миналото. Ние сме вече на синура между живота и смъртъта. Или ще отпочнемъ подвигъ за създаване на нови хора и на нова общественоостъ, или ще погинемъ. Думитѣ вече не сж всевластни. Кресливитѣ фрази вече не помагатъ. Ако пъкъ следъ тѣхъ следватъ показатели на злоба, жестока безчовѣчностъ, недовѣрие къмъ близки и далечни, себелюбие, алчностъ,

то и най-красивигъ фрази не успѣватъ да укрятъ спотаеното; задъ тѣхъ лицемѣрие и *великата истина* бива отрочана и неодолюворявана.

Време е вече Църквата да даде оценка по-осезателна на окръжаващата ни действителност и да набележи непроборимо ръководнитѣ идеи на истинска християнска общественост. Нали християнството е движение за обнова пълна и все-странна? Щомъ е тъй, то християнството не засяга само личността. Напротивъ, то се излъчва отъ личността, осъзнато и обобществено. Личността не е и не може да остане самотна. Тя е носителка на общественост и изразителка на общественост. Следователно, християнството дава срѣдства и сочи пътища за благодатна общественост, създавана отъ обновени личности.

— Така е, отговорихъ азъ. Така е и така ще бжде. Една мисль само ми е неясна. Защо и Вие и мнозина като Васъ чакатъ новата благодатна общественост да падне отъ невиделица, да бжде създадена само съ усилията на църковната иерархия. Щомъ говориме за Църквата Христова и смѣтаме, че тя *трябва* да натрави това и това, не бива да изключваме себе си. Ние сме членове на тази Църква и еднакво сме отговорни за всичко, що тя е сторила и що не е сторила. Иерархията е безсилна безъ върващитѣ да създаде новата християнска благодатна общественост.

Всѣки трѣбва да създаде преди всичко себе си, въ тайницитѣ на душага си да възгрѣе жажда за новата благодатна общественост и дръзновено да понесе подвига за нейното одѣлоторяване. Нали вие сами казахте, че обновени личности ще създадатъ тази нова благодатна общественост?

*

Студтъ прокуди и насъ. Укриме се въ топла стая, за да продължиме нашия разговоръ. Стоплихме глѣлата си... Дунавтъ, станалъ пленникъ на студа, невидимъ и бѣлъ, се сливаше съ безкрая. Студъ и мразъ владѣеше въ този край-дунавски български градъ. Сърдцето ми се свиваше отъ тревога: ще се стопи ледената бѣла риза на Дунава, пролѣтъта ще оживи заспалата природа, но дали ще се стопятъ леденитѣ блокове около човѣшкитѣ сърдца, и *пролѣтъ* дали ще събуди отъ сънь безгриженъ заспалитѣ съвести...

Д.

Нравственото състояние на днешния свѣтъ.

(Изъ единъ рефератъ на проф. Б. П. Вишеславцевъ).

Въ днешно време понятията за добро и зло сж болезнено изопачени и помрачени. И това е духовенъ порокъ на сърдцето, защото то е органтъ, чрезъ който правимъ разлика между добро и зло. Да вземемъ за примѣръ пролетарското сжждение: — „пролетариатътъ може да граби и убива всѣкого, но него — никой“. Това е единъ отъ многото примѣри, отъ които се вижда, че нравственитѣ сжждения на хората сж помрачени. И това е характерно за нашего време. По-рано не бѣ тъй.

Това нравствено състояние на днешния свѣтъ можемъ да изразимъ съ думитѣ на ап. Павла: „... желание за добро има у мене, но да го върша, не намирамъ сяси“ (Римл. 7:18). Въ противоположность на

апостола, има маса хора, които служатъ на злото *съ своя умъ*, като подъ формата на доброто вършатъ зло. За да бжде излъкувано етическото съзнание, може и трѣбва да се прибѣгне само къмъ християнството, като къмъ велико разширение и вдѣлбочаване на етическото сжждение.

Християнството винаги е давало най-великото углѣбяване на сърдцето. Руската литература разбра това съ огромна сила. Достоевски и Толстой непрекъснато растѣха, като се съсрѣдоточаваха въ углѣбяването на етическото сжждение въ углѣбяване логиката на сърдцето.

Има два главни подхода къмъ доброто и злото — християнски и антихристиянски или материалистически.

Атомистическиятъ материализмъ е толкова старъ, колкото е старо и духовното възприемане на свѣта. Още въ древната индийска поезия има предание за демона, който научилъ хората да обясняватъ свѣта чрезъ атомитѣ. Материализмътъ е своего рода религия, чиято сжщность добре характеризира ап. Павелъ: „Тѣхенъ богъ е стомахтъ“. Въ това е и тѣхното безсилие. Да бждешъ най-обикновенъ класически буржоа, практически значи да бждешъ завършенъ материалистъ. Такъвъ буржоа върва, въ сжщность, само въ економиката.

Марксъ не каза нищо ново, той въздигна въ теория онова, което вече сжществуваше като обща психологическа позиция. Учението на Маркса е апотеозъ на тѣсногърдия буржоазенъ духъ, издигнатъ въ система и станалъ религия.

Чичиковъ е истински економически материалистъ. Той върва само въ „економическия базисъ“, и въ основата на неговата спекулация съ „мъртвитѣ души“ лежи стремѣжтъ да превърне всичко въ низши ценности, достъпни само на него. Християнството признава ценността на хлѣба. Въ Господнята молитва ние се молимъ: „Хлѣбъ нашъ насущный даждь намъ днесь“. Но вземемъ ли да твърдимъ, че хлѣбтъ е най-насжщното, *единое на потребу*, то това вече не е християнство. Сжщностьта на Марксовата система може да се опредѣли, като „спекулация за понижение“. Достоевски — чрезъ устата на Шигалевъ — съ поразителна сила формулира най-сжщественото въ тази система: „Ще приравнимъ всички високи планини, всѣки гений ще потушимъ въ младостта му“.

Марксизмътъ свежда всичко възвишено, всичко пре-красно, всѣка проява на духа и на човѣшката гениалностъ къмъ низшитѣ мотиви, къмъ материалната основа.

За лакея нѣма великъ човѣкъ — той всичко вижда и всичко обяснява съ дребни мотиви, всичко свежда къмъ низши категории и ценности.

Отъ тукъ идва етическата и естетическа пустиня на марксизма, неуспѣха на марксистското изкуство — то е построено на свеждането на възвишеното къмъ плоското и низкото. Отъ тукъ идва и хамския тонъ на съветската преса и, въобще, профанацията на марксизма. Всичко, до което марксизмътъ се докосне — то неизбѣжно бива профанирано. Марксизмътъ профанира религията, като твърди, че тя е продуктъ на жреческа користь, профанира науката, като я смѣта за прилужница на капитализма, профанира изкуството, като му дава социални поржчки („което иска пролетариата“), профанира любовта. Подъ всички прояви лежи принциптъ: свеждане на всички висши форми на битието къмъ низшитѣ. Въ резултатъ на такава една профанация нѣма нищо свято. Категорията на светостта и чувството на благоговѣние се унищожаватъ.

Ценности има и въ материалистическия комунизмъ, но тѣ сж ценности *не на възвишеното, а на високото*, ценности на величината, а не на величието. Цен-

ности на голѣмия небостъргачъ, на трактора, на фабриката, ценности не на святостѣта, а на грубата сила, на самодоволния силенъ звѣръ.

Въ Библията сж дадени класически символи на вѣрата въ величината и силата — Вавилонската кула и Науходоносоръ — това сж не статически, а динамически символи, които запазватъ своето значение въ цѣлата история и въ наши времена. Когато принуждавали християнитѣ да се кланятъ на златната статуя на кесаря, и тѣ се отказвали и обричали себе си на мъчения и смъртъ, това било съвсемъ непонятно за езичниците. Християнитѣ се отказвали да се поклонятъ на това, което е противоположно на християнството — на властѣта и на силата. Християнството вѣрва въ възвишеното, въ правдата, а не въ силата. Достатъчно е да си спомнимъ думата кръстъ, за да разберемъ смисъла на тази вѣра. Тукъ се открива поразително прозрение — централно и основно за християнството. Всичко възвишено, благородно, драгоценно, което е въ Евангелието се нарича бисеръ, е, за наше очудване, нѣщо най-крехко и уязвимо. Човѣкътъ е по-уязвимъ отъ животното, животното по-уязвимо отъ растението, растението по-уязвимо отъ камѣка. Каменнитѣ планини сж несравнено по-здрави отъ човѣка, животнитѣ, растенията. Всичко възвишено и свято най-лесно отъ всичко може да бжде разрушено, може да умре, да страда. По-лесно е да убиешъ Сократа, отколкото сиракуския тиранинъ, Христа е по леко да убиешъ отъ Пилата. Тѣй разсждава и пролетариатътъ — той иска тѣй да се нареди, че никой да не може да го обижда, а той пъкъ всички да обижда. Ето една позиция на съзнанието, която е противоположна на християнството.

Възвишеното, истински святото, героическото е нѣщо най-крехко, но при това, въ самата негова крехкостъ и даже гибель — най-пълно се разкрива неговото величие. Това материалитѣтъ никога нѣма да разбератъ. Това очудва даже и светитѣтъ. Напримѣръ, Максимъ Исповѣдникъ не намира думи да изрази своето очудване, какъ е било възможно да умре Богочовѣкътъ. Най-божественото, най-възвишеното — Богочовѣкътъ — се обрича на най-низшата участъ! „Проклетъ е всѣки, който виси на дърво“ — казва Ветхиятъ заветъ. Най-възвишениятъ умира отъ най-позорна смъртъ! Далечъ не всички хора чувствуватъ този трагически фактъ, неговото величие и ценностъ.

Но християнството не е будизъмъ. То приема трагичното, но не бѣга отъ него въ Нирвана, а го преодолява. Затова то е най-мъжествената религия. Будизъмътъ е религия на голѣмия страхъ предъ битието, предъ раждането. Християнството смѣло приема гибельта на героя, на светеца, приема смъртъта на човѣка. Това за него е победа, а не поражение. И това твърдение се оправдава въ историята на християнството: колко пжти е правено опитъ да бжде изтрѣбено християнството, колко мъченици, апостоли и светии сж починали — и християнството е възкръсвало и се е обновявало. Християнството има и друга мистична истина, освенъ истината за трагизма, за кръста, гибельта на възвишеното и святото — това е истината за Възкресението Христово.

А освенъ това, то има умениято да вижда нищоожното въ онова, което сега властвува и тържествува, умениято да вижда въ Науходоносора неговото нищожество и падение. Това влиза въ християнството като предпоставка. „Низложи сильния со престолъ и вознесе смиренния, алчущия исполни благъ и богатящияся отпусти тици“.

И тѣй, всичко висше и драгоценно, което съществува въ свѣта, е заедно съ това и най-крехкото — да разбиешъ прекрасната статуя е лесно, да разбиешъ

чука, съ който е унищожена статуята, е трудно. Но това не трѣбва да отчайва стремящитѣ се къмъ възвишеното, защото въ основата на живота има една точка, дето силата съпада съ духовната висота, светостѣта съ силата. И тази точка е Богъ — само Той е „Святый Кръпкій“. И само Той дава последната победа и сила на светостѣта и висотата: „Дерзайте, защото Азъ победихъ свѣта“.

Б. п. Стоименовъ.

Важна учителска конференция.

Учителство и духовенство! Ето двата образа на една монета, що носи името *общественикъ* — общественикътъ, обаче, въ недалечното минало! Тоя общественикъ предизвика борбитѣ за църковни правдини, създаде просвѣтното движение, роди борбитѣ за политическа свобода. И народътъ го следваше, защото му вѣрваше.

Общитѣ усилия, задружната работа увѣнчаха съ успѣхъ дѣлото имъ: частъ отъ българския народъ се радва на политическа и църковна свобода, радва се и на родно училище.

Би се радвалъ и цѣлокупниятъ български народъ, ако скудоумни политици не проиграеха въодушевление, вѣра и интереси.

Настѣпиха други дни, дойдоха други обстоятелства. Тѣ раздѣлиха учителъ и свещеникъ: раздѣлиха силитѣ имъ. Достигнаха до тамъ, че тѣ почнаха да пилѣятъ силитѣ си въ взаимни борби: нѣкъде явно, другадѣ тайно. Отъ тая борба не спечели нито единиятъ, нито другиятъ. *Загуби българскиятъ народъ, загуби вѣрата си въ тия два фактори, въ тия две сили. Въ първия не вижда народния учителъ, въ втория — добрия пастиръ.*

Народътъ отстѣпи и отъ двамата. Не сж мнозина ония, които ги следватъ. Повечето наблюдаватъ съ болка взаимнитѣ ежби и недоумѣватъ.

Необходимо е, и народътъ чака да се опомнятъ и единиятъ и другиятъ. И още не е късно. Признаци има. *Даде ги неутралното околийско учителско дружество въ гр. Орханче.* На 29 и 30. XII. 1932 год. то уреди околийска педагогическа конференция. Присѣтствува почти цѣлото учителство и свещенство отъ околията.

Г. Л. Велевъ, учителъ, откри конференцията, като пожела придобитото въ такива конференции да използваме за доброто на държава, народъ, училище и църква.

Реферираха: 1. Негово Високопреосвещенство св. Врачанскиятъ митрополитъ г. г. Паисий на тема „Мораль безъ Бога“; 2. г. Евст. Милушевъ, бившъ учил. инспекторъ на прогимназиитѣ — „Писменитѣ упражнения въ основното училище“; 3. г. К. Рачевъ, бившъ подначалникъ въ Министерството на народното просвѣщение. — „Родинознанието, като учебенъ предметъ въ първоначалното училище“ и „Географията, като учебенъ предметъ въ прогимназията“; и 4. г. Вл. Симеоновъ, Орханйски училищенъ инспекторъ — „Вѣрочението, като учебенъ предметъ въ основното училище“.

Надежди и радости окривлятъ обективния наблюдателъ и слушателъ: въ читалищния салонъ до учителя седи свещеникътъ. И едниятъ и другитѣ слушатъ своитѣ наставници, своитѣ ръководители. Наредъ съ Негово Високопреосвещенство говори бившъ и настоящъ училищенъ инспекторъ, говори бившъ подначалникъ на Министерството на народното просвѣщение.

Референтчицитѣ развиха съ вещина своитѣ теми, подчертаха дълбоко разбирање, пропито съ чувство. Умѣло засегнаха тревожнитѣ дни и болното време, които прежи-

въваме. Смѣло и решително посочиха, че е необходимо единение между силитѣ на учителя и свещеника за служба на държава и народъ.

Свещенството и учителството начело съ Негово Високопреосвещенство изслушаха съ голѣмо внимание всички реферати. Съ особено доволство и умиление тѣ слушаха реферата на Орханийския училищенъ инспекторъ г. Вл. Симеоновъ. Радостта имъ бѣше толкова по-голѣма, че за пръвъ пѣтъ слушатъ въ учителска конференция училищенъ инспекторъ да говори така омайно и убедително за необходимостта и силата на религиозното обучение въ училището.

Високопреосвещенъ Паисий заслужено нарече реферата на г. Вл. Симеоновъ вдъхновенъ и пожела да бжде прочетенъ и въ друга учителска конференция. Все по тоя поводъ той съ тихъ и приятенъ гласъ на звученъ езикъ разви темата „Материализмътъ предъсжда на науката“. И въ дветѣ си теми Негово Високопреосвещенство посочи мѣста изъ сърдечнитѣ изповѣди и дълбоко разкаяние на видни материалисти за великото престъпление, което сж направили на човѣчеството съ гибелнитѣ си проповѣди.

Учителство и свещенство слушаха съ затаенъ джхъ думитѣ на своя висшъ пастирь. Това говори за голѣмото доволство отъ тая и другитѣ развити теми.

Конференцията е първа по рода си: архипастирь и училищенъ инспекторъ, учителъ и свещеникъ съ общи сили чертаятъ нови пѣтица за преуспѣване на народъ. И затова съ право нарекоха тази конференция *цѣло събитие*.

Чувствуваме се задължени да изкажемъ благодарностъ и похвала на неутралното учителско дружество въ гр. Орхание, да поздравимъ уредницитѣ на тая конференция, да поздравимъ и благодаримъ и на референтчицитѣ. На край, за да бждемъ пълни, ще кажемъ:

Да се сплотимъ около тия учители и свещеници, които си хванаха дружно ржцетѣ и издигнаха високо девиза:

Чрезъ училището и черквата за доброто на държава и благоденствието на народа.

К. Н. Гечевски.

Оземляването на църквитѣ.

Колкото моралната криза се задълбочава, толкова добритѣ българи наченаха по-често да поглеждатъ къмъ св. Църква, очаквайки — и съ право, — че тя е, която ще може да се справи съ сегашното тягостно положение.

Но понеже Църквата има нужда отъ дейни работници, мнозина вече се замислятъ, какъ да се подсигури за Църквата единъ дееспособенъ свещенически кадръ. И наченаха да се предлагатъ разни мѣрки.

Прочее, интересътъ къмъ Църквата нарастна и продължава да расте.

Ето и *федерацията на запасното офицерство и подофицерство* — тая голѣма сила въ нашата страна, — загрижена за бждещето на нашия народъ, се е занимала съ въпроса за обезпечаване на сносенъ животъ на българския свещенослужителъ, та да бжде той полезенъ и деенъ работникъ на народната нива. Федерацията, въ своето изложение до правителството, предлага, *на свещеника да се построи домъ за живѣне и да му се даде малко земя за ползуване*.

Нека никому не се види странна тая благотворна идея, защото тя напълно съответствува на духа и тра-

дициитѣ на Православната църква.

Не ще се впускамъ да правя многостранни справки, но ще помена само за това, какъ стои този въпросъ въ Ромънската православна църква.

Имамъ подъ ржка цѣлото законодателство по въпроса, ведно съ тълкуванията на съответнитѣ институти, та мога да дамъ всѣкиму, който се интересува изчерпателни сведения.

Тукъ, обаче, поради малкото мѣсто, съ което разполагамъ, ще изложя работата въ главнитѣ ѣ точки.

Въ Ромъния, още въ 1864 год., съ закона за селскитѣ имоти, е разпоредено да се отпусне за *всѣки свещеникъ по I погона* (единъ погонъ е равенъ на 5011 кв. метра) *земя* отъ общинската мера.

Въ закона за *Църковната Каса* (отъ 4. V. 1910), както и въ закона за *мирския клиръ* се предвижда, — ако нѣкои общини не разполагатъ съ общинска мера и, следователно, не могатъ да отпуснатъ такава земя, свещеницитѣ, които служатъ тамъ и не сж получили земя, ще получатъ единъ добавкъ къмъ заплатитѣ си отъ 25% (чл. 42). Споредъ чл. 47 отъ сжщия законъ, $\frac{3}{4}$ отъ тая земя се използва *отъ свещеника* и $\frac{1}{4}$ *отъ черковния пѣвецъ*.

Върховиятъ Касационенъ Сжлъ (реш. № 15 отъ 1890 г.) изтъкувалъ, че *„земята, дадена чрезъ селския законъ за издрѣжка на клира при селскитѣ църкви, принадлежи на църквитѣ, а не на свещеницитѣ“*.

Количеството на раздаваната по този начинъ земя не е еднакво за разнитѣ части на страната. Така: съ законъ отъ 1906 год. на свещеницитѣ и пѣвцитѣ се дава за ползуване земя: *17 погона (18,187 кв. м.)* въ окржитѣ отсамъ *Милковъ* (значи въ Унгро-Влахия), *8 и $\frac{1}{2}$ фѣлчи* (фалче, равно на 14321,952 кв. м.) или около 120 декари, въ окржитѣ отатѣкъ *Милковъ*, значи въ Молдова, и по 10 хектара (100 декара) — въ Добруджа.

Споредъ чл. 42 отъ закона за мирския клиръ общинитѣ сж свободни да даватъ по една добавка къмъ заплатата на свещеницитѣ при условие, тая добавка да бжде равна за всички свещеници въ общината.

Съгласно решението на Върховния Касационенъ Сждъ (№ 359 отъ 30. IX. 1891), земята, която се дава на църквитѣ, е *неотчуждаема* и не е подчинена на давностъ.

Освенъ изброеното, на свещеника се построява (въ енорията му) домъ за живѣне, нареченъ *енорийски домъ*.

Дано идеята, подхвърлена отъ федерацията на запасното войнство, си пробие пѣтъ и се осществи: това ще бжде голѣмо поощрение за свещеничеството, което ще бжде силно тласнато къмъ спасителна народополезна работа.

Свещеноикономъ *Ат. П. Маджаровъ*.

Бележки и отзиви.

„На лицемѣритѣ и провокаторитѣ“. Такова заглавие носи една отъ статитѣ на в. „Съзнание“ отъ 26 XII м. г., насочена срещу родолюбивитѣ организации въ България и срещу Църквата. Написана е отъ нѣкой си В. Чалъковъ, който заелъ позата на хазяинъ въ българското училище и не позволява никому да се мѣси въ работитѣ на последното. Разсърдилъ се господинътъ, за дето Църквата и родолюбивото гражданство се интересуватъ отъ вървежа на работитѣ въ училището и посочватъ мѣрки за издигане църковното и родолюбивото

знание въ училищитѣ. Той иска да имъ отнеме това право, като забравя, че българското училище е народно, че то принадлежи на всички добри българи, които бичатъ своето отечество, и на всички ония фактори, които искрено милѣятъ за утрешна напреднала и щастлива България. Учителтъ не е хазяинъ на училището, служителъ въ него. Други сж хазяитѣ: държавата, ато олицетворение на цѣлото, Църквата, като народа, българскиятъ народъ изобщо и по-частно родолюбивото гражданство, като родителъ и като най-здравъ елементъ въ народностното цѣло. Тѣзи фактори иматъ право да опредѣлятъ основната линия на възпитание и да следятъ дейността на учителя, която може да бже толкова повече ценна, колкото по-голъмо творчество проявява той въ стремежа да осъществи предначертаната отъ тѣхъ основна целъ на възпитание.

А държава, църква и родолюбиво гражданство сж тѣгласни, обучението и възпитанието въ училището да почива на вѣрска и народностна основа. Учителтъ трѣбва да има предъ видъ това общо желание и да се съобразява съ него. Ала на широкитѣ около в. „Съзнание“ това не е по-угодата. Тѣ искатъ „да се гарантира свободата на училището“, разбираана въ смисълъ да хазяинчатъ сами въ него, за да градятъ обучението и възпитанието на младежта върху грубо материалистична основа. А тъкмо противъ това нѣма да престанатъ да се борятъ всички здрави сили и институти на народа. И нека за тази имъ благородна дейность „Съзнание“ да ги нарича „лицемѣри“ и „провокатори“.

Авторътъ се е расърдилъ и на в. „Демокр. Сговоръ“, заедо писалъ, че в. „Съзнание“ всѣкога е подхранвалъ омраза къмъ вѣра, църква, държава, религия и национално възпитание . . . което е едно указание на презиране всичко национално“.

За съжаление, и ние ще потвърдимъ, че всичко това е вѣрно, защото самиятъ вестникъ въ всѣки брой ни дава изобилни доказателства, че той наистина върши гая пакость.

На ония, които всѣки день провокиратъ, най-малко подобава да наричатъ другитѣ лицемѣри и провокатори.

Новата сила срещу отрицанието. Думата ние за младежитѣ национални легиони. Такива бѣха започнали да се основаватъ между училищитѣ въ сръднитѣ училища за противодействие срещу комунистическитѣ ученически кржжози, имащи за целъ да разстройватъ училището, но Министерството на народното просвѣщение ги забрани съ окръжно. Съ сжщото окръжно то забрани сжществуването и на комунистически кржжози въ училищата, но тѣ едва ли ще бждатъ унищожени, защото сж тайни. А ученическитѣ национални легиони не могатъ да сжществуваатъ тайно, понеже тѣ не се числятъ къмъ нѣкаква конспиративна организация и не сж ръководени отъ конспиративна партия, каквато е комунистическата, подъ чието влияние и ръководство сж ученическитѣ комунистически кржжози.

За да не се прекъсва борбата противъ комунизма, наложи се нуждата да се формиратъ, вмѣсто ученически, младежки национални легиони. Изглежда, че числото на тѣзи младежки национални легиони е порастнало доста и продължава да расте, та ние ги виждаме вече обединени въ общъ съюзъ на националнитѣ легиони.

Съ задоволство трѣбва да констатираме, че въ редоветѣ на тия легиони се числятъ родолюбиви младежи, които въ борбата срещу силитѣ на отрицанието сж готови да дадатъ цѣлата си младежка енергия. Тѣзи български младежи, съ священъ родолюбивъ огънь въ гърдитѣ, не разполагатъ, както тѣхнитѣ противници, съ не-

изчислимитѣ материални сръдства на Коминтерна. Вмѣсто това тѣ разполагатъ съ неизчерпаема психическа енергия, съ високо съзнание и несломимъ духъ, въ който е най-сигурната гаранция за победа въ наченатата борба. Докато тѣхнитѣ противници притежаватъ десетки печатни издания за агитация и пропаганда, младежитѣ легионери едва замислятъ издаванетоъ поне на единъ вестникъ. Тѣхниятъ съюзъ е излѣзълъ съ позивъ за подкрепа. Тѣ разчитатъ на подкрепата на всички родолюбиви българи и родната българска православна Църква.

Въ лицето на съюза на младежитѣ национални легиони всѣки добъръ българинъ трѣбва да вижда оная могъща сила, която ще бжде въ състояние да поведе най-успѣшна борба срещу тъмнитѣ сили на злото. Ето защо той трѣбва да бжде подкрепенъ както морално, така и материално.

Дайте спокойствие на чиновничеството. Напоследъкъ се извърши смѣна на министерства между две отъ партиитѣ на управляващия народенъ блокъ. Вестницитѣ и до сега не могатъ да се помиратъ съ тая смѣна, защото считатъ, че тя не се наложи отъ държавна необходимостъ или общонародни интереси, а отъ чисто партийни съображения, затуй сегиз-тогизъ все се обаждатъ, за да осждятъ тоя фактъ въ нашия политически животъ.

Това твърдение на вестницитѣ започва да се оправдава. Още нищо не се чува за нѣкаква промѣна въ курса на политиката въ ония министерства, които бѣха смѣнени, но кадритѣ на чиновницитѣ започна, — сякашъ това бѣше най-важното въ случая. Горкитѣ чиновници въ смѣненитѣ министерства, разправя ни се, нѣмвали нито сънь, нито спокойствие. Всѣки день преперели и очаквали жестока присжда да бждатъ изхвърлени като непотребни вещи на улицата. И за каква вина? — Че не сж отъ партията. Като че ли нѣма никакво значение нито цензъ, нито работоспособность, нито опитность, нито добросъвестность. Всички тия качества, изисквани отъ закона, сж нищо предъ качеството *да си отъ партията*.

Болката става още по-голъма, като се има предъ видъ, че подлежатъ на уволнение добри чиновници отъ сръдна ржка, които получаватъ мизерни заплати и едва проживѣватъ. Какво ще правятъ тия нещастници, които сж задължнѣли до гуша и не могатъ да се издължатъ, понеже съ мѣсеци се бави изплащането и на заплатитѣ имъ? Тѣ сж изложени на гладъ и гибель, защото нѣматъ нито пари, нито кредитъ. Тѣхъ ги тикатъ къмъ отчаяние и сж готова плячка на силитѣ на отрицанието.

Кой другъ трѣбва да промисля за тѣхъ, ако не ония, които сж на върховетѣ на управлението?

Смилеге се, г-да управници! Вземете присърдце участъта на добритѣ държавни служители, които и при мизерни заплати знаятъ да работятъ честно и добросъвестно. Подръжницитѣ на рушението и безъ това сж много. Не увеличавайте тѣхния брой съ ония интеллигентни държавни служители, които обичатъ родината, но които отчаянието може да направи врагове на държавата. Дайте спокойствие на чиновничеството, за да се отдаде изцѣло на своята работа! Това е толкозъ необходимо, колкото е по-голъмо числото на ония, които викатъ, че държавната машина е разнебитена и не работи добре. Никога не бива да се забравя истината, че чиновничеството е стълбъ на държавата и че партизанствуванетоъ съ него може да предизвика нейното рухване.

Къмъ ревизия на договоритѣ. Изворътъ на всички нещастия и кризи въ Европа е въ безчовѣчнитѣ мирни договори, сключени презъ 1919 год. Победенитѣ

народи отъ тогава насамъ не веднѣжъ изтъкваха тази истина, но никой не искаше да ги слуша. Победителитѣ опитаха всички мѣрки, каквито може да измисли изтъчнениетѣ мозъкъ на дипломатитѣ, за обезпечаване благоприятствие на европейскитѣ народи, безъ да се питатъ договоритѣ, но всички опити излѣзоха безрезультатни. Колкото повече конференции се свикваха, толкова повече кризата — духовна и материална — растѣше и толкова повече самитѣ държавници се убеждаваха въ своето безсилие да изправятъ боледуваща Европа на крака по мимо установенитѣ договори за миръ.

Така се създадоха условията за успѣха на ревизионистическото течение, което до сега изхождаше само изъ канцелариитѣ на победенитѣ народи, но отъ известно време залива и странитѣ на победителитѣ. Особено характерно е, че ревизионистичната вълна започва да се носи съ голѣмъ шумъ въ Франция, която най-много отстояваше догматичната неприкосновеност на мирнитѣ договори.

Уважаваниятъ проф. г. Г. П. Геновъ ни дава сведения въ в. „Зора“, брой 4077 отъ 4 т. м., за онова, що пишатъ по въпроса за ревизията авторитетнитѣ вестници на френскитѣ лѣви партии. Общата мисль въ тия писания е, че не може да се постигне разбирателство между Франция и Германия, докато не се ревизиратъ договоритѣ, за да се повърнатъ на Германия нѣкои отъ ответитѣ ѝ територии и ѝ се даде равноправие.

Ние можемъ само да се радваме, че идеята за ревизия на договоритѣ си пробива вече пжтъ въ срѣдата на френското общество, отъ кждето идваше най-голѣмата прѣчка срещу нея. Англия и Италия отдавна сж наклонни къмъ ревизия на договоритѣ. Остава да се присъедини къмъ тѣхъ и Франция. При подетата печатна пропаганда въ тая държава ние едва ли можемъ да се съмняваме, че почвата се подготвява и тамъ и че многожеланата ревизия ще дойде не следъ много време.

На победенитѣ народи се налага да потърпятъ още малко, за да дочакатъ съ свѣтла радостъ она щастливъ день, когато ще се тури край на неправдитѣ, ще изгрѣе свободата за поробенитѣ и всички ще си въздѣхнатъ съ облекчение презъ новата ера на миръ и на предѣкъ, която неминуемо ще настѣпи.

Дописки.

† Свещ. х. Георги п. Николовъ.

На 24 януарий т. г., 12 $\frac{1}{2}$ часа следъ полунощъ, се представи о Господѣ свещ. х. Георги п. Николовъ отъ с. Телишъ, а роденъ въ с. Берово, Македония — къмъ 1837 год.

На 26 т. м. следъ Божествената Литургия, Негово Всеблаготоовѣиство Плъвенскиятъ архиерейски намѣстникъ протоиерей Дим. Ташевъ, представляващъ Негово Високопреосвещенство Св. Врачанския митрополитъ г. Паисий, въ съслужение съ 18 свещеници, извърши опѣлото на благоговѣйния отецъ.

Телишчани, ведно съ ученици, учители и гости отъ околнитѣ села, съ масовото си присѣтствие, засвидетелствуваха голѣмата си почитъ къмъ скжния покойникъ. Следъ опѣлото, въ църква се произнесоха подобавши речи отъ Всеблаготоовѣйния о. Ташевъ и свещ. Цвѣтанъ Бочевъ, които описаха живота на покойника, а така сжщо многото добри дѣла, които е извършилъ и които оставатъ за назидание на подрастващитѣ поколения.

Народътъ пожела, щото преди да бждатъ погребани тленнитѣ останки на отца Георгия, да се направи шествие до училището и общинския домъ. Начело съ

ученицитѣ и духовенството, траурното шествие стигна до централното училище и отъ тамъ до общинския домъ. И на двѣтѣ мѣста се произнесоха речи: отъ името на учащитѣ се и учителството — г. Ивановъ, а отъ Телишкото гражданство — г. Илиевъ.

Но кой бѣше о. х. Георги п. Николовъ, когото съ право самъ Негово Високопреосвещенство — любимия нашъ Кириархъ, нарече въ телеграмата си „Голѣмия покойникъ?“

Ето въ кратце неговата биография: отрасль въ недрата на поробена Македония, синъ на свещеникъ, къмъ 1863 година 27-годишенъ, билъ изпратенъ въ Св. Рилска обителъ, кждето получилъ келиино образование, подготвилъ се и сжщата година билъ ржкоположенъ отъ тогавашния Велешки митрополитъ Генадий въ свещенически санъ.

Свещенодействува въ време, когато борбата за църковна и политическа свобода на България е била въ разгара си. Той не остава чуждъ на тѣзи борби. Той бива жестоко битъ, измжчванъ и пращанъ по затворитѣ въ Прищина, Скопие и другаде, докато найсетне, въ 1883 година той се прехвърли съ две отъ децата си — синъ и дѣщеря — въ освободена България. Следъ дълго търсене на енория, презъ следующата 1884 година той бива изпратенъ за енорийски свещеникъ въ Телишъ. Тукъ той свещенодействува до 1915 година. Следъ тая година, като пенсионеръ, той вече съ топли молитви къмъ Бога лѣкува болни и страдащи, за да стане известенъ почти въ цѣла България съ прозвището „Телишкия попъ“. Въ църковно-народния съборъ взима участие като делегатъ, избранъ отъ Струмишка епархия. Отъ 1899 година до 1901 година подъ негови грижи и подпомогнатъ отъ буднитѣ християни телишчани е построенъ величественъ храмъ, който за дълго време ще краси селото ни. Но ние виждаме скжния покойникъ не само като свещенодействащъ и цѣритель, а и като пръвъ дарителъ и благодетелъ. Много и много бедни сж получили даръ отъ него, но внѣ отъ това той направи и крупни дарения за разни обществени нужди. Презъ 1912 година купи за нуждитѣ на църквата една камбана за 1200 лева. Презъ сжщата година направи и една чешма, за която похарчи 2500 лева; купи за селото, по късно, голѣмъ градски часовникъ съ камбана за 63,000 лева; подари на църквата единъ полиелей за 20,000 лева, единъ пиринченъ свѣчникъ за 6600 лева и за направа келия при гробищата 20,000 лева. Не забрави и малкитѣ палавци бедни ученици, за която цель подари сумата 40,000 лева, съ която се основа фондъ на името на дарителя, отъ лихвитѣ на който да бждатъ подкрепени бедни ученици. При постройката на паметникъ за убититѣ презъ двѣтѣ войни телишчани даде 1800 лева; на старопиталището въ гр. Луковитъ — 2000 лева и накрай подкрепи и първото си отечество — Македония, като даде за водене на борби съ поробителитѣ ѝ 2000 лева.

Отъ малкото до тукъ изложено, наистина, дѣдо *хаджи* остава нержкотворни паметници следъ себе си, които вѣчно ще напомнятъ на идващитѣ следъ него поколения за голѣмия дарителъ на Телишъ. Онѣзи, които сж получавали изцѣление, постоянно ще пожелаватъ, щото паметъта му да остане вечна.

с. Телишъ.

свещ. *Ив. Бочевъ.*

съзнание въ ученицитѣ. Той иска да имъ отнеме това празо, като забравя, че българското училище е народно, че то принадлежи на всички добри българи, които обичатъ своето отечество, и на всички ония фактори, които искрено милѣятъ за утрешна напреднала и щастлива България. Учителтъ не е хазяинъ на училището, а служителъ въ него. Други сж хазяитѣ: държавата, като олицетворение на цѣлото, Църквата, каго народна, българскиятъ народъ изобщо и по-частно родолюбивото гражданство, като родителъ и като най-здравъ елементъ въ народността цѣло. Тѣзи фактори иматъ право да опредѣлятъ основната линия на възпитание и да следятъ дейността на учителя, която може да бжде толкова повече ценна, колкото по голѣмо творчество проявява той въ стремежа да осъществи предназначава та отъ тѣхъ основна целъ на възпитание.

А държава, църква и родолюбиво гражданство сж съгласни, обучението и възпитанието въ училището да почива на вѣрска и народностна основа. Учителтъ трѣбва да има предъ видъ това общо желание и да се съобразява съ него. Ала на широкитѣ около в. „Съзнание“ това не е по угодата. Тѣ искатъ „да се гарантира свободата на училището“, разбира на въ смисълъ да хазяйничатъ сами въ него, за да градягъ обучението и възпитанието на младежта върху грубо материалистична основа. А тъкмо противъ това нѣма да престанатъ да се борятъ всички здрави сили и институти на народа. И нека за тази имъ благородна дейность „Съзнание“ да ги нарича „лицемѣри“ и „провокатори“.

Авторътъ се е расърдилъ и на в. „Демокр. Сговоръ“, защото писалъ, че в. „Съзнание“ всѣкога е подхранвалъ омраза къмъ вѣра, църква, държава, религия и национално възпитание . . . което е едно указание на презиране всичко национално“.

За съжаление, и ние ще потвърдимъ, че всичко това е вѣрно, защото самиятъ вестникъ въ всѣки брой ни дава изобилни доказателства, че той наистина върши тая пакость.

На ония, които всѣки день провокиратъ, най-малко подобава да наричатъ другитѣ лицемѣри и провокатори.

Новата сила срещу отрицанието. Думата ни е за младежитѣ национални легиони. Таква бѣха започнали да се основаватъ между ученицитѣ въ срднитѣ училища за противодействие срещу комунистическитѣ ученически кржжози, имащи за целъ да разстройватъ училището, но Министерството на народното просвѣщение ги забрани съ окржжно. Съ сждото окржжно то забрани съществуването и на комунистически кржжози въ училищата, но тѣ едва ли ще бждатъ унищожени, защото сж тайни. А ученическитѣ национални легиони не могатъ да съществуватъ тайно, понеже тѣ не се числятъ къмъ нѣкаква конспиративна организация и не сж ръководени отъ конспиративна партия, каквато е комунистическата, подъ чието влияние и ръководство сж ученическитѣ комунистически кржжози.

За дане се прекъсва борбата противъ комунизъма, наложи се нуждата да се формиратъ, вмѣсто ученически, младежки национални легиони. Изглежда, че числото на тѣзи младежки национални легиони е порастнало доста и продължава да расте, та ние ги виждаме вече обединени въ общъ съюзъ на националнитѣ легиони.

Съ задоволство трѣбва да констатираме, че въ редоветѣ на тия легиони се числятъ родолюбиви младежи, които въ борбата срещу силитѣ на отрицанието сж готови да дадатъ цѣлата си младежка енергия. Тѣзи български младежи, съ свещенъ родолюбивъ огнь въ гърдитѣ, не разполагатъ, както тѣхнитѣ противници, съ не-

изчислимитѣ материални срдства на Коминтерна. Вмѣсто това тѣ разполагатъ съ неизчерпаема психическа енергия, съ високо съзнание и несломимъ духъ, въ който е най-сигурната гаранция за победа въ наченатата борба. Докато тѣхнитѣ противници притежаватъ десетки печатни издания за агитация и пропаганда, младежитѣ легионери едва замислятъ издаванетоъ поне на единъ вестникъ. Тѣхниятъ съюзъ е излѣзълъ съ позивъ за подкрепа. Тѣ разчитатъ на подкрепата на всички родолюбиви българи и родната българска православна Църква.

Въ лицето на съюза на младежитѣ национални легиони всѣки добъръ българинъ трѣбва да вижда оная могща сила, която ще бжде въ състояние да поведе най-успѣшна борба срещу тъмнитѣ сили на злото. Ето защо той трѣбва да бжде подкрепенъ както морално, така и материално.

Дайте спокойствие на чиновничеството. Напоследъкъ се извърши смѣна на министерства между две отъ партиитѣ на управляващия народенъ блокъ. Вестницитѣ и до сега не могатъ да се помиратъ съ тая смѣна, защото считатъ, че тя не се наложи отъ държавна необходимостъ или общонародни интереси, а отъ чисто партийни съображения, затуй сегизъ-тогизъ все се обаждатъ, за да осждятъ тоя фактъ въ нашия политически животъ.

Това твърдение на вестницитѣ започва да се оправдава. Още нищо не се чува за нѣкаква промѣна въ курса на политиката въ ония министерства, които бѣха смѣнени, но кадритѣ на чиновницитѣ започна, — сякашъ това бѣше най-важното въ случая. Горкитѣ чиновници въ смѣненитѣ министерства, разправя ни се, нѣмали нито сънь, нито спокойствие. Всѣки день преперели и очаквали жестоката присжда да бждатъ изхвърлени като непотребни вещи на улицата. И за каква вина? — Че не сж отъ партията. Като че ли нѣма никакво значение нито ценъ, нито работоспособность, нито опитность, нито добросъвестность. Всички тия качества, изискани отъ закона, сж нищо предъ качеството *да си отъ партията*.

Болката става още по-голѣма, като се има предъ видъ, че подлежатъ на уволнение добри чиновници отъ срдна ржка, които получаватъ мизерни заплати и едва проживѣватъ. Какво ще правятъ тия нещастници, които сж задължили до гуша и не могатъ да се издължатъ, понеже съ мѣсеци се бави изплащането и на заплатитѣ имъ? Тѣ сж изложени на гладъ и гибель, защото нѣматъ нито пари, нито кредитъ. Тѣхъ ги тикатъ къмъ отчаяние и сж готова плячка на силитѣ на отрицанието.

Кой другъ трѣбва да промисля за тѣхъ, ако не ония, които сж на върховетѣ на управлението?

Смилете се, г-да управници! Вземете присърдие участъта на добритѣ държавни служители, които и при мизерни заплати знаятъ да работятъ честно и добросъвестно. Подръжницитѣ на рушението и безъ това сж много. Не увеличавайте тѣхния брой съ ония интеллигентни държавни служители, които обичатъ родината, но които отчаянието може да направи врагове на държавата. Дайте спокойствие на чиновничеството, за да се отдаде изцѣло на своята работа! Това е толкозъ по-необходимо, колкото е по-голѣмо числото на ония, които викатъ, че държавната машина е разнебитена и не работи добре. Никога не бива да се забравя истината, че чиновничеството е стълбъ на държавата и че партизанствуването съ него може да предизвика иейното рухване.

Къмъ ревизия на договоритѣ. Изворътъ на всички нещастия и кризи въ Европа е въ безчовѣчнитѣ мирни договори, сключени презъ 1919 год. Победенитѣ

народи отъ тогава насамъ не веднъжъ изтъкваха тази истина, но никои не искаше да ги слуша. Победителитъ опитаха всички мърки, каквито може да измисли изтъччениятъ мозъкъ на дипломатитъ, за обезпечаване благоденствие на европейскитъ народи, безъ да се пишатъ договоритъ, но всички опити излъзоха безрезултатни. Колкото повече конференции се свикваха, толкова повече кризата — духовна и материална — растъше и толкова повече самитъ държавници се убеждаваха въ своето безсилие да изправятъ боледуваща Европа на крака по мимо установенитъ договори за миръ.

Така сѣ създадоха условията за успѣха на ревизионистическото течение, което до сега изхождаше само изъ канцелариитъ на победенитъ народи, но отъ известно време залива и странитъ на победителитъ. Особено характерно е, че ревизионистичната вълна започва да се носи съ голъмъ шумъ въ Франция, която най-много отстояваше догматичната неприкосновеност на мирнитъ договори.

Уважаваниятъ проф. г. Г. П. Геновъ ни дава сведения въ в. „Зора“, брой 4077 отъ 4 т. м., за онова, що пишатъ по въпроса за ревизията авторитетнитъ вестници на френскитъ лъви партии. Общата мисълъ въ тия писания е, че не може да се постигне разбирателство между Франция и Германия, докато не се ревизиратъ договоритъ, за да се повърнатъ на Германия нѣкои отъ отнетитъ ѝ територии и ѝ се даде равноправие.

Ние можемъ само да се радваме, че идеята за ревизия на договоритъ си пробива вече пжтъ въ срѣдата на френското общество, отъ кждето идваше най-голѣмата прѣчка срещу нея. Англия и Италия отдавна сж наклонни къмъ ревизия на договоритъ. Остава да се присъедини къмъ тѣхъ и Франция. При подетата печатна пропаганда въ тая държава ние едва ли можемъ да се съмняваме, че почвата се подготвява и тамъ и че многожеланата ревизия ще дойде не следъ много време.

На победенитъ народи се налага да потърпятъ още малко, за да дочакатъ сѣ свѣтла радостъ оня щастливъ день, когато ще се тури край на неправдитъ, ще изгрѣе свободата за поробенитъ и всички ще си въздъхнатъ съ облекчение презъ новата ера на миръ и на предъкъ, която неминуемо ще настъпи.

Дописки.

† Свещ. х. Георги п. Николовъ.

На 24 януарий т. г., 12 ¹/₂ часа следъ полунощъ, се представи о Господѣ свещ. х. Георги п. Николовъ отъ с. Телишъ, а роденъ въ с. Берово, Македония — къмъ 1837 год.

На 26 т. м. следъ Божествената Литургия, Негово Всеблагоевѣнство Плѣвенскитъ архиерейски намѣстникъ протоиерей Дим. Ташевъ, представляващъ Негово Високопреосвещенство Св. Врачанскитъ митрополитъ г. Паисий, въ съслужение съ 18 свещеници, извърши оѣлото на благоговѣния отецъ.

Телишчани, ведно съ ученици, учители и гости отъ околнитъ села, съ масовото си присѣствие, засвидетелствуваха голѣмата си почитъ къмъ скжния покойникъ. Следъ оѣлото, въ църква се произнесоха подбаваша речи отъ Всеоблаговѣния о. Ташевъ и свещ. Цвѣтанъ Бочевъ, които описаха живота на покойника, а така сжщо многото добри дѣла, които е извършилъ и които оставатъ за на зидание на подрастващитъ поколѣния.

Народътъ пожела, щото преди да бждатъ погребани тленнитъ останки на отца Георгия, да се направи шествие до училището и общинския домъ. Начело съ

ученицитъ и духовенството, траурното шествие стигна до централното училище и отъ тамъ до общинския домъ. И на дветъ мѣста се произнесоха речи: отъ името на учащитъ се и учителството — г. Ивановъ, а отъ Телишкото гражданство — г. Илиевъ.

Но кой бѣше о. х. Георги п. Николовъ, когото съ право самъ Негово Високопреосвещенство — любимия нашъ Кириархъ, нарече въ телеграмата си „Голѣмия покойникъ?“

Ето въ кратце неговата биография: отрасълъ въ недрата на поробена Македония, синъ на свещеникъ, къмъ 1863 година 27-годишенъ, билъ изпратенъ въ Св. Рилска обителъ, кждето получилъ келийно образование, подготвилъ се и сжщата година билъ ржкоположенъ отъ тогавашния Велешки митрополитъ Геннадий въ свещенически санъ.

Свещенодействува въ време, когато борбата за църковна и политическа свобода на България е била въ разгара си. Той не остава чуждъ на тѣзи борби. Той бива жестоко битъ, измжванъ и пращанъ по затворитъ въ Прищина, Скопие и другаде, докато найсетне, въ 1883 година той се прехвърли съ две отъ децата си — синъ и дъщеря — въ освободена България. Следъ дълго търсене на енория, презъ следующата 1884 година той бива изпратенъ за енорийски свещеникъ въ Телишъ. Тукъ той свещенодействува до 1915 година. Следъ тая година, като пенсионеръ, той вече съ топли молитви къмъ Бога лѣкува болни и страдащи, за да стане известенъ почти въ дѣла България съ прозвището „Телишкия попъ“. Въ църковно-народния съборъ взима участие като делегатъ, избранъ отъ Струмишка епархия. Отъ 1899 година до 1901 година подъ негови грижи и подпомогнатъ отъ буднитъ християни телишчани е построенъ величествения храмъ, който за дълго време ще краси селото ни. Но ние виждаме скжния покойникъ не само като свещенодействащъ и цѣрителъ, а и като пръвъ дарителъ и благодетелъ. Много и много бедни сж получили даръ отъ него, но вѣнъ отъ това той направи и крупни дарения за разни обществени нужди. Презъ 1912 година купи за нуждитъ на църквата една камбана за 1200 лева. Презъ сжщата година направи и една чешма, за която похарчи 2500 лева; купи за селото, по късно, голѣмъ градски часовникъ съ камбана за 63,000 лева; подари на църквата единъ полиелей за 20,000 лева, единъ пиринченъ свѣчникъ за 6600 лева и за направа келия при гробищата 20,000 лева. Не забрави и малкитъ палавци бедни ученици, за която пель подари сумата 40,000 лева, съ която се основа фондъ на името на дарителя, отъ лихвитъ на който да бждатъ подкрепени бедни ученици. При постройката на паметникъ за убититъ презъ дветъ войни телишчани даде 1800 лева; на старопиталището въ гр. Луковитъ — 2000 лева и накрай подкрепи и първото си отечество — Македония, като даде за водене на борби съ поробителитъ ѝ 2000 лева.

Отъ малкото до тукъ изложено, наистина, дѣло хаджи остава нержкотворни паметници следъ себе си, които вѣчно ще напомнятъ на идващитъ следъ него поколѣния за голѣмия дарителъ на Телишъ. Онѣзи, които сж получавали изцѣление, постоянно ще пожелаватъ, щото паметъта му да остане вечна.

с. Телишъ.

свещ. *Ив. Бочевъ.*

Седмичен прегледъ на събитията.

Народното събрание гласува на първо четене законопроекта за закриване окр. съвети и на второ — за подпомагане общинитѣ, за прѣжитѣ данѣци и етажната собственост.

Поискано е отъ правителството разрешение да се купятъ три дунавски парахода за облекчаване износа.

Ратифицира се германо-българския търговски договоръ, който този месецъ влиза въ сила.

Въ Парижъ ще се гледа на 13 т. м. арбитражното дѣло за Дювленскитѣ гори. Български делегатъ е г. Т. Тодоровъ.

Къмъ края на месеца ще замине м-ръ-председателтъ за Парижъ, за да преговаря по българскитѣ дѣлгове.

Въ Свиленградската гимназия избухна стачка, подклаждана отъвнѣ. Разкрита е комунистическа ядка и въ Борисовградската гимназия.

Въ Югославия отново се подготвя диктатура, начело съ генералъ Костичъ. Интернирани сж, освенъ Корошецъ и Мачекъ, и д-ръ Спахо, а Корошецъ е осъденъ и на затворъ. Интернирани сж и нѣкои католически епископи отъ Хърватско и Славония. Борби ставатъ и въ университетитѣ. Закритъ е Люблянскитъ университетъ, а нѣкои факултети отъ загребския — ще се мѣстятъ въ Бѣлградъ. Направени сж нови изявления за федерация отъ волача на сръбскитѣ демократи Давидовичъ и отъ д-ръ Трумбичъ.

Въ Ромъния не е спокойно. Следъ станалитѣ работнически демонстрации въ петролната област, правителството набързо прокара законъ за обявяване военно положение въ нѣкои окрѣзи. Тукъ-тамъ студенти сж почнали антисемитски движения.

Въ Гърция е въ разгара си предизборната борба, твърде ожесточена и подъ знака за възстановяване на монархията. Прекъснаха се поради недоразумѣния преговоритѣ между Турция и Гърция за търговски договоръ. Вензелосъ направилъ изявления, че Гърция и Турция при балкански усложнения ще пазятъ мира.

Въ Германия идването на власт на Хитлера се посрѣща съ смѣсени чувства. Главни противници сж социалисти и комунисти, които водятъ преговори за общъ фронтъ. Последнитѣ сж започнали кървава борба. Хитлеровото властване въ Франция и Англия се посрѣща резервирано, въ очакване. Предполага се да се реши завръщането на Кайзера. Разтуренъ бѣ и прускиятъ райхстагъ Изборитѣ сж определени за 5 мартъ. Изборната борба е жестока. Хитлеръ вѣвежда задължителна едногодишна наборна военна служба. За борба съ безработицата ще се строи канала Рейнъ — Дунава.

Кабинетътъ Деладие получи болшинство. Подържатъ го и социалисти.

Въ Брюкселъ ще заседава съветътъ на дружествата за О.Н. въ свѣта. Ще се разгледа въпроса за българскитѣ малцинства.

Женева. Япония ще се оттегли отъ О.Н., ако и се наложи по манджурския въпросъ да отстъпи. О.Н. стои за непризнаването на Манджурия. Напусналитѣ Македония Д-ръ Асѣнъ Татарчевъ и госпожата му сж връчили изложение до О.Н. за непоосимия тероръ на Бѣлградъ надъ македонскитѣ българи.

Въ Англия се готвятъ за свѣтовната финансова стопанска конференция, която ще стане въ Лондонъ подъ председателството на г. Макдоналдъ. Починалъ е

голъмиятъ английски писателъ Голсуорти, Лауретъ на Нобелевата премия. Английскитъ печатъ продължава да изнася факти за терора въ Югославия. Станали сж и публични събрания, дето се е говорило противъ диктатурата и терора въ Македония, Хърватско, Черна-гора и Войводина.

Въ Русия е извършена промѣна въ състава на чеката, която отново се туря въ действие, особено противъ чиновници и граждани, главно членове на комунистическата партия. Риковъ се разкаялъ прелъ Сталина. Американски публицисти и общественици водятъ агитация за признаването на Русия.

Въ Бруса е избухналъ на религиозна почва бунтъ, поради четене молитви на турски, а не на арабски. Кемалъ Паша е заминалъ за Бруса.

Наржчникъ за ръководителитѣ на детскитѣ, ученически и студентски православни християнски дружества — съставили: *Стобийски еп. Борисъ, Знеполски еп. Софроний и Борисъ Мариновъ. София 1932 г. Издава Св. Синодъ.* — Голѣма бѣше грижата на Св. Синодъ за спасяване на учащата се младежъ отъ комунистическата напасть въ училищата. Дързостта на комуниститѣ, въ стремежа имъ да се разложи училището, отиде много далечъ: тѣ не се задоволиха да покварятъ само сръдношколската и университетската младежъ, а посегнаха и върху крехкитѣ и невинни душици на децата отъ отдѣленията и прогимназиитѣ. Обгиването на тѣхнитѣ пристѣпи не можеше да се постигне съ полумѣрки. Трѣбваше да се замисли нѣщо сериозно и да се предприеме усилена дейность въ широкъ масщабъ.

По починъ на Св. Синодъ и въ съгласие съ М-вото на народната просвѣта, започнаха да се основаватъ детски, ученически и студентски православни християнски дружества въ училищата съ цель да се поработи тамъ въ положителна насока — за насаждане въ ученицитѣ християнски мирогледъ. Числото на тия дружества, обе, динени въ Сюзь на православната християнска младежъ постоянно расте и има се надежда да се основатъ такива въ всички училища, стига М-вото на народната просвѣта да не отказва своето съдействие.

Работата по организирането на дружествата не е лека. Лицата, на които е възложено тѣхното ръководство, има да преодоляватъ редица прѣчки. Необходимо бѣше ръководителитѣ да се улеснятъ въ своята тежка задача за правилно ръководство и системна работа, която би обезпечила сигуренъ успѣхъ.

Разглежданиятъ „Наржчникъ“ е съставенъ именно съ тази цель. Въ него сж помѣстени: 1) типовитѣ уставы за дружествата, изработени отъ Св. Синодъ и утвърдени и препоржчани отъ дветѣ м-ства — на Просвѣтата и Вжтрешнитѣ работи; 2) Ожржжитѣ на Св. Синодъ и на реченитѣ м-ства по прилагането на тия уставы; 3) ужитване за образуване на дружества и 4) образци отъ учредителни протоколи и писма. По-нататкъ въ „Наржчника“ се даватъ ужитвания за разпредѣление на групитѣ въ училищата и

подробна програма за теоритическата и практическа работа въ дружествата. На края сж помѣстени избрани мисли и отсжслеци изъ творенията на разни автори, както и указател на богословската книжнина, намираща се въ книжния складъ на Св. Синодъ.

Внимателниятъ прегледъ на този „Наржчикъ“ дава да се разбере, че съставителитъ му сж работили съ голѣма вѣщина и при тънко познаване цѣлата работа въ връзка съ организацията на православнитъ християнски дружества. Въ „Наржчика“ не е пропуснато нищо отъ онова, що трѣбва да знае всѣки ржководител на дружество. Особено много бие на очи голѣмата педагогическа съобразителностъ при подреждането на методическитъ единици въ програмата. Ако тази програма се приведе въ изпълнение, ние не се съмняваме, че децѣта и младежитъ, членуващи въ дружествата, следъ завършване последния цикълъ отъ методически единици, ще добиятъ всестранна подготовка както теоритическа, така и практическа, за да станатъ съзнателни и добри християни съ правилень и здравъ религиозень мирогледъ.

Ние смѣтаме, че за да се постигнатъ очакванитъ резултати, необходимо е, „Наржчикътъ“ да се допълни още съ сборникъ отъ лекции, които да представляватъ отъ себе си подробна разработка на изброенитъ въ програмата методически единици, та по тоя начинъ ржководителитъ да иматъ на разположение всички срѣдства за постигане най-добри успѣхи.

Доколкото ни е известно, Св. Синодъ има предъ видъ тая нужда и ще я задоволява постепенно.

Усърдието на съставителитъ на „Наржчика“ е очевидно. Нека се надѣваме, че ржководителитъ на дружествата ще използватъ разумно даденитъ имъ ултвания и сами ще дадатъ доказателства, че трудътъ на съставителитъ не е отишелъ напразно.]

В.

І. У насъ.

Благодарность. Негово Високопреосвещенство св. Пловдивскитъ митрополитъ г. Максимъ сърдечно благодари на всички, които сж го поздравили за имения му день—3 т. м., и имъ молитствува отъ Бога здраве и благополучие.

Панихида. На 4 т. м. се навършиха точно 30 години отъ смъртъта на бившия министъръ-председателъ и голѣмия български държавникъ П. Каравеловъ.

По тоя случай въ църквата „Св. Седмочисленици“ бѣ отслужена панихида за упокоение душата на покойния отъ Негово Високопреосвещенство св. Софийския митрополитъ г. Стефанъ, въ съслужение съ нѣколко свещеници и дякони. Присжтствуваха г-жа Е. Каравелова, председателътъ на Народното събрание Ал. Малиновъ, министъръ - председателътъ г. Н. Мушановъ, г.

г. министритъ Ал. Гиргиновъ, Ст. Стефановъ и А. Бояджиевъ и много почитатели.

Архиерейска обиколка. На 20 януарий т. г., деньтъ на освобождението на гр. Хасково, Негово Преосвещенство св. Драговитийскитъ епископъ Харитонъ, викари на св. Пловдивския митрополитъ, е посетилъ града, дето е отслужилъ Божествена литургия и панихида за падналитъ герои. Негово Преосвещенство е посетилъ и селата Горски Изворъ и Върбица, следъ което е отпжтувалъ обратно за гр. Пловдивъ.

Освещаване на храма „Св. Недѣля“. Разрушената отъ атентата презъ 1925 година столична катедрала „Св. Недѣля“ е окончателно възстановена. Освещаването ѝ ще стане на 7 априль т. г. — на празника Св. Благовѣщение.

За доизграждане църквата „Св. София“. Министерството на Народното просвѣщение е разрешило да се пласиратъ срѣдъ учащитъ се купончета-тухлички, отпечатани отъ църковното настоятелство при столичната църква „Св. София“, приходътъ отъ които ще се употрѣби за доизграждането и украсата на сжщата църква.

Завърнали се емигранти. На 5 т. м. се завърнаха отъ Югославия 28 политически емигранти, начело съ бившитъ мнистри Недѣлко Атанасовъ и Хр. Стояновъ.

Конгресъ на славянскитъ правници. Въ Братислава, Чехословакия, тая година ще заседава конгресътъ на славянскитъ правници. На конгреса ще взематъ участие и нѣколко наши професори, между които и Негово Високоблагоевѣнство протопрезвитеръ проф. д-ръ Ст. Цанковъ.

Депутатъ-комунистъ отказалъ да положи клетва. На мѣстото на убития комунистически депутатъ Хр. Трайковъ, идва комунистътъ Руси Минчевъ. Въ едно отъ последнитъ заседания на Народното събрание той трѣбваше да положи установената отъ Конституцията клетва. Понеже отказа да положи такава клетва предъ дошлия православень свещеникъ, председателствуващитъ г. Н. Шоповъ е разпоредилъ и квесторитъ насила сж отстранили отъ заседателната зала комунистическия избраникъ, който заявилъ на журналиститъ, че не може да се кълне, но е съгласень да подпише клетвения листъ.

Пенсионирани свещеници. Св. Синодъ е далъ разрешение да бждатъ освободени отъ енорийска служба, съ право на пенсиониране, следнитъ свещеници:

1) Свещеникъ Никола Стаменовъ отъ Баткунъ, Пазарджишко. 2) Свещеникъ Анастасъ Георгиевъ отъ с. Шадж-къой, Провадийско.

Одобрени кандидатури за свещеници. Св. Синодъ е одобрилъ кандидатуритъ на следнитъ кандидати за свещеници:

1) Петъръ Марковъ, кандидатъ за свещеникъ въ с. Митровци, Берковско. 2) Стефанъ п. Цвѣтковъ, кандидатъ за свещеникъ въ с. Борисово, Русенско. 3) Иванъ В. Пантелеевъ, кандидатъ за свещеникъ въ с. Райково, Пашмаклийско. 4) Ради Ив. Моневъ, кандидатъ за свещеникъ на Ржженската енория, Казанлъшко. 5) Борисъ Антоновъ Ценковъ, кандидатъ за дяконъ при църквата „Св. Николай“ въ гр. Плѣвень. 6) Прокопий ч. Марковъ, кандидатъ за свещеникъ въ с. Бѣлинци, Луковитско.

Отъ редакцията. Съ този брой изпращаме на абонатитъ си годишното съдържание на „Църковень вестникъ“ за 1932 година.

II. Въ чужбина.

Антиохийската църква. Смъртта и погребението на Лаодикийския Арсений, единъ отъ двамата, избрани антиохийски патриарси, починалъ на 9. I. т. г., тури голъма точка въ Антиохия на разправитѣ. Заедно съ тленнитѣ останки на Арсения се погребватъ и страститѣ, ежбитѣ и каранитѣ и се възстановява пакъ мира и спокойствието въ Антиохийската църква. Александъръ, като канонически патриархъ, заедно съ 3-та около себе си архиереи, съставлявайки канонически синодъ, одобрява измѣнения изборенъ правилникъ, а групата на 7-тѣ (противниците на Александра) се отказва отъ гласовѣтъ на мирянитѣ. По този начинъ иерарситѣ нѣмагъ вече помежду си никаква причина и поводъ за недоволство. Тѣхъ вече не ги дѣли нищо. Седмината минаватъ на страната на Александра и го признаватъ за патриархъ на Антиохия и на цѣлия Изтокъ. Политическитѣ власти, — мѣстнитѣ и тѣзи на държавата-мандатйоръ, които досега следваха съ внимание и грижи разправитѣ на дветѣ каращи се по между си страни, признаха веднага провъзгласения отъ цѣлата иерархия патриархъ. Дамаскъ и цѣлиятѣ диоцезъ на Антиохийската църква отъ 11. I. т. г. тържествува за омиротворението. До патриархъ Александра вече стои цѣлата иерархия и паство. Нѣма победители и победени. Съ даденото на спора разрешение тържествувагъ и сж доволни и дветѣ страни. Занапредъ антиохийскитѣ патриархъ се избира отъ Св. Синодъ. Тази е старата система на Църквата. Всички останали църкви въ Сирия подражаватъ и прилагатъ тази система. Антиохийската църква по този начинъ се връща на своето старо статукво по канонически пжтъ: събира се и се произнася синодъ подъ председателството на патриархъ. Сега иерархия и патриархъ ще се запретнатъ здраво да разрешатъ маса въпроси отъ вътрешенъ характеръ, които отдавна чакатъ своето разрешение. Антиохийската църква, обаче, не за пръви пжтъ изпитва такива изпитания. Нѣкога въ края на XVII-ти вѣкъ едно дълго подобно разцѣпление изтощи гълото ѝ. Сегашното разцѣпление бѣше сравнително по-малко болезнено.

Ромънската църква. Ромънскитѣ църковенъ печатъ е възмутенъ отъ факта, че папскитѣ въ Букурещъ нунций *Монсиньоръ Докчи*, въ качеството си доайенъ на дипломатическото тѣло, поздравилъ чрезъ радиото християнитѣ въ Ромъния съ празника Рождество Христово. Вестницитѣ съ право бележатъ, че тоя поздравъ трѣбаше да бжде отправенъ отъ главата на господствуващата църква, а не отъ дипломатическия агентъ на Ватикана. „Ако е държалъ толкосъ на това, да направи едно служебно приветствие, Н. Впр. можеше да го стори писмено, а не чрезъ микрофона, който е една официална институция на държавата“ (Yiitorul).

— *Викторъ Ефтимю*, известенъ ромънски поетъ и белетристъ, написалъ по случай Нова година статия въ в. „Adevarul“, подъ заглавие: „Отъ кжта на единъ кливосъ“, въ която осмива църковната служба и, между другото, предлага: „Като въ Франция, Испания, Русия и всички голъми страни, да оставимъ владицитѣ и свещеницитѣ на собственитѣ имъ сили. Може би, ще бжде по-добре така за самата Църква, за нейното възраждане.“

И, понеже Ефтимю е не само виденъ писателъ, но и депутатъ, ромънскитѣ църковни кржгове сж разтревожени.

— Съобщава се по църковнитѣ списания, че управата на ромънския свещенически съюзъ е представила решенията на конгреса на надлежнитѣ министри, които ги изслушали съ дълбоко внимание и ги приели.

За забелязване е това, че, за да прокаратъ своята кауза, ржководителитѣ на съюза разпратили тия решения до *всички* лидери на политическия животъ въ страната за съответна подкрепа.

— Въ Ромъния си пробива пжтъ единъ хубавъ обичай: въ недѣлнитѣ си броеве всички вестници излизатъ съ най-малко по една религиозна статия, писана отъ църковникъ.

Колко ще бжде добре да можемъ и ние да си спечелимъ мѣсто поне въ недѣлнитѣ броеве на нашитѣ вестници !.

Обявление № 54.

Настоятелството на храма „св. Ив. Рилски“ въ гр. Пловдивъ известява на интересуващитѣ се, че третата енория при сжщия храмъ, състояща се отъ 700 семейства, е вакантна.

Кандидатитѣ трѣбва да иматъ висше богословско или най-малко семинарско образование.

Желаещитѣ да я заематъ, въ 45-дневенъ срокъ отъ публикуването на обявлението въ Църковенъ вестникъ, да се яватъ въ храма на пѣние, проповѣдь и опознаване.

Документитѣ се подаватъ въ св. Пловдивската митрополия.

гр. Пловдивъ, 23 декемврий 1932 год.

Отъ настоятелството.

3—2737—3

Църковно настоятелство на храма „Св. Велико-мчченикъ Георги“ — Русе

Обявление № 4.

Църковното настоятелство при храма „Св. Велико-мчченикъ Георги“ — гр. Русе, известява на интересуващитѣ се, че новообразуваната трета енория при сжщия храмъ, състояща се отъ 403 кжщи и 507 вѣнчила, е вакантна.

Кандидатитѣ трѣбва да иматъ най-малко завършено семинарско образование.

Желающитѣ да я заематъ, да подадатъ заявление съ нужнитѣ документи до Св. Доростоло-Червенска Митрополия и да се явятъ на пвене и проповѣдь въ храма-гр. Русе, 12 януарий 1933 год.

Председателъ: *Свещ. Сава Димитровъ*.

3—2743—3

Важно по украсата на църквитѣ.

Художника господинъ Желѣзковъ

Бул. Евл. Георгиевъ 39, София, има приготвени задпестолни Распятия Христови. Плащаницы, Хоругви и приема да изработва св. икони и разписване на цѣли храмове. Цени най-умѣрени.

1—2863—3